

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพาเลทไม้
จังหวัดระยอง

Factors Affecting the Use of the Lean Production System in Behavior the Wood Pallet
Manufacturing Industry, Rayong Province

นายเดชา เฟื่องแจ่ม

โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Dacha Phengchaem

MBA Industrial Management Ramkhamheng University, Thailand

Responding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพาเลทไม้ จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพาเลทไม้ จังหวัดระยอง(2)เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพาเลทไม้ จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน แผนกที่ทำงาน ประสบการณ์ทำงานและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของพนักงานบริษัทผลิตพาเลทไม้ในจังหวัดระยอง จำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีไคสแคว์ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์และด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์ ด้านความร่วมมือในการใช้ระบบและด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ ตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านการฝึกอบรม ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์ ด้านความร่วมมือในการใช้ระบบและด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ แผนกที่ทำงานมีความสัมพันธ์กับ

พฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบและด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์ ประสิทธิภาพการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านระยะเวลาการใช้งานระบบ ด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์และด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์และด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ 2.ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านความสำเร็จของการใช้ระบบและด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ ,พฤติกรรม ,ระบบสินค้า

ABSTRACT

This research study on factors affecting the behavior of lean production system in the wood pallet manufacturing industry, Rayong Province, is aimed at (1) to study the relationship between personal factors and the behavior of lean production system implementation. Used in the manufacture of wooden pallets Rayong Province (2) to study the relationship between motivating factors and the behavior of lean production in the wood pallet manufacturing industry, Rayong Province, classified by gender, age, education level. The current job position, work department, work experience and average monthly income of 400 employees of a wood pallet manufacturing company in Rayong, using the research tool is a questionnaire, which the researcher created with a confidence equal to 0.05. The analysis used for analysis was frequency, percentage, mean, standard deviation. Testing the hypothesis using the Chi-Square method with a confidence equal to 0.05.

The research result

1. Sex personal factors were not related to lean production behavior, age was related to the behavior of the educator, system usage. Benefit persons and reasons for cooperation, the study was related to system usage behavior, knowledge provider, system utilization. Benefit person Cooperation in the use of the system and the reasons for cooperation The job position was related to the system usage behavior, knowledge workers, system usage. Training Benefit person Cooperation in the use of the system and the reasons for cooperation The workplace department correlates with the system usage behavior, knowledge provider, system utilization, and beneficial personnel. Work experience is related to the behavior of the system in terms of the length of the system The knowledge provider using the system People who benefit and reasons for cooperation Average monthly income was related to the system usage behavior of the educators. People who benefit and reasons for cooperation 2. Cognitive factors There was a correlation with the system usage behavior, the success of the system implementation, and the reasons for cooperation.

Keyword : Cognitive, Behavior, lean production system.

บทนำ

ภาวะการแข่งขันทางเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีแนวโน้มของความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ภาคธุรกิจโดยเฉพาะการประกอบการของภาคอุตสาหกรรมจะต้องมีการปรับตัวและเร่งพัฒนาตนเองให้มีความสามารถที่จะแข่งขันกับคู่แข่งได้ (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2557) การดำเนินธุรกิจดังกล่าวจึงต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง ต้นทุนการผลิตปรับตัวสูงขึ้น ตลาดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความต้องการของลูกค้าที่ต้องการสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทำให้ภาคอุตสาหกรรม ต้องหันมาปรับตัวเพื่อความอยู่รอด การนำหลักการสินค้าประยุต์ใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมุ่งเน้นการจัดความสูญเสีย/สูญเปล่าหรือสิ่งที่ไม่เพิ่มคุณค่าในกระบวนการผลิตอันก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการองค์กรและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโรงงานให้มีการใช้วัตถุดิบอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ลดพื้นที่และค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ ลดเวลาที่ใช้ในการผลิต ซึ่งนำไปสู่การลดต้นทุนและการเพิ่มผลกำไรให้กับผู้ประกอบการได้อย่างดี (ขวัญฤดี โชติชนาทวีวงศ์, 2555)

ระบบการผลิตแบบลีน ได้รับการยอมรับกันในระดับโลกว่ามีแนวทางที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรต่างๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ โดยองค์กรส่วนใหญ่ นำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ประยุกต์ในกระบวนการผลิต โดยมุ่งหวังที่จะลดความสูญเปล่า ความผันแปร และต้นทุน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในทางธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามมีหลายองค์กรที่ประสบปัญหาและมีความล้มเหลวในการนำระบบการผลิตแบบลีนมาประยุกต์ใช้ ทำให้ระบบการบริหารและระบบการผลิตยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร เหตุผลหลักที่ทำให้เกิดความล้มเหลว คือ องค์กรและพนักงานผู้ปฏิบัติงานในองค์กรยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและปัจจัยหลักที่จำเป็นในการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบลีนอย่างถ่องแท้ จึงไม่สามารถนำมาปรับใช้กับองค์กรของตนเองได้อย่างเหมาะสม ทำให้ต้องเสียเวลา ค่าใช้จ่าย รวมทั้งทรัพยากรต่างๆ ในการลงทุนเป็นจำนวนมากแต่ไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาองค์กร (Aziz & Hafez, 2013)

เนื่องจากหลักการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบลีนจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจกับบุคลากรและอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในองค์กร ดังนั้นจึงมีองค์ประกอบต่างๆ หลายองค์ประกอบเข้ามาเกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น ความรู้ความสามารถ การให้ความสำคัญกับลีน การเชื่อมโยงระหว่างลีนกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพลาสติก เพื่อ นำผลไปใช้ในการต่อยอดพัฒนาธุรกิจ ในทั้งด้านการวางแผนองค์กร ในด้านของระบบการวางแผนการผลิตต่าง ๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน รวมทั้งยังช่วยให้สามารถองค์กรนั้นได้รับผลประโยชน์สูงสุดอีกด้วย

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพลาสติก จังหวัดระยอง

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตพลาสติกไม้ จังหวัดระยอง

สมมติฐานของการศึกษา

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตพลาสติกไม้ จังหวัดระยอง
2. ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตพลาสติกไม้ จังหวัดระยอง ต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังต่อไปนี้

- 1.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristic)

- 1.1.1 เพศ

- 1.1.2 อายุ

- 1.1.3 การศึกษา

- 1.1.4 ตำแหน่งงาน

- 1.1.5 แผนกที่ทำงาน

- 1.1.6 ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

- 1.1.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1.2 ตัวแปรอิสระ ด้านความรู้ความเข้าใจ

- 1.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ระบบพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในการ

อุตสาหกรรมผลิตพลาสติกไม้ จังหวัดระยอง

2. ขอบเขตด้านประชากรการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ พนักงานบริษัทผลิตพลาสติกไม้ในจังหวัดระยอง จำนวนทั้งหมด 2,500 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ กำหนดขนาดของตัวอย่างด้วยการใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 125, อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 47) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จากจำนวนประชากร 2,500 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ที่แม่นยำมากขึ้นจึงใช้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย พื้นที่การวิจัย คือ บริษัทในอุตสาหกรรมผลิตพลาสติกไม้ในจังหวัดระยอง

4.ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2563 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2563 โดยมีระยะเวลา รวม ประมาณ 2.5 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพฤติกรรมการนำระบบสินค้ามาประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตพาเลทไม้
- 2.ใช้เป็นข้อมูลสำหรับข้อมูลให้ผู้ประกอบการนำไปใช้ในการแก้ไขและปรับปรุงพัฒนากระบวนการผลิตให้เหมาะสมมากขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบสินค้ามาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพาเลทไม้ จังหวัดระยอง ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากตำรา เอกสารและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปนำเสนอสาระสำคัญ ในประเด็นเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้ คือ “การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งในด้านการรู้คิด รู้สึก หรือทักษะทางกลไกต่างๆ อย่างถาวร ซึ่งเกิดจากการฝึกอบรม การวางเงื่อนไข หรือการเลียนแบบทั้งนี้ไม่รวมถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจากภาวะสภาวะตามธรรมชาติ อุบัติเหตุ ตลอดจนความเมื่อยล้า” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2548, หน้า 157) จะเห็นว่าการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ที่มนุษย์ได้เผชิญกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งการศึกษาเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนนั่นเองด้วยเหตุนี้ทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์สามารถประยุกต์ใช้ได้กับการศึกษา ทฤษฎีเหล่านี้มีจำนวนมาก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

สุมิตร สุวรรณ (2556, หน้า 5) ได้รวบรวมไว้ดังนี้ พฤติกรรม คือ กิริยาอาการต่างๆ ที่แสดงมนุษย์ หรือ ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นเจอกับสิ่งเร้า สามารถจำแนกพฤติกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1. พฤติกรรมที่ไม่สามารถควบคุมได้ หรือเรียกปฏิกริยานี้ว่า เป็นปฏิกริยาสะท้อน เช่นอาการสะดุ้งเมื่อถูกเข็มแทง อาการกระพริบตา เมื่อมีสิ่งมากระทบบริเวณกับสายตา ฯลฯ

2. พฤติกรรมที่สามารถควบคุมและจัดระเบียบได้ เมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบ สติปัญญาหรืออารมณ์ จะเป็นตัวตัดสินว่า ควรจะปล่อยกิริยาอาการใดออกไป

รูปแบบพฤติกรรมของมนุษย์ แบ่งได้เป็น 2 อย่าง ดังนี้

1. พฤติกรรมภายนอกหรือพฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ทำให้ผู้อื่นสามารถมองเห็นและสังเกตได้ เช่น การเดิน การหัวเราะ การพูด การยิ้ม ฯลฯ

2. พฤติกรรมภายในหรือพฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงแล้ว แต่ผู้อื่นไม่สามารถมองเห็นหรือสังเกตได้โดยตรง จะทราบได้เมื่อบุคคลนั้นจะเป็นผู้บอกหรือแสดงบางอย่างเพื่อให้คนอื่นรับรู้ได้ เช่น ความคิด อารมณ์ การรับรู้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบลีน

เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพในการจัดของเสีย ทุกชนิด ทำให้ไม่มีของเสียเกิดขึ้น ทุกกระบวนการในระบบต้องมีแต่การเพิ่มคุณค่าให้กับการผลิตหรือบริการ และต้องตัดกิจกรรมใดก็ตามที่ไม่มีประโยชน์ สูญเปล่า ไม่มีการเพิ่มคุณค่าในกระบวนการออกไป

ความสูญเปล่าในการบริหารจัดการ 7 ประการดังนี้

- 1) ด้านการผลิตมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น
- 2) ด้านการรอคอยเวลาที่ใช้ในการรอปฏิบัติการ
- 3) ด้านการเคลื่อนย้ายที่ไม่จำเป็น
- 4) ด้านการผลิตโดยใช้ขั้นตอนมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น
- 5) ด้านสินค้าคงคลังที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น
- 6) ด้านการเคลื่อนไหวโดยไม่จำเป็น
- 7) ด้านข้อบกพร่องของชิ้นส่วน

การนำ Lean ไปใช้ในกระบวนการทำงานการสร้างระบบ LEAN นั้นสิ่งแรกที่ต้องจำไว้เสมอคือ จะต้องเริ่มต้นจากคนหรือพนักงานทั่วทั้งองค์กร โดยเฉพาะพนักงานในระดับปฏิบัติการ และหัวหน้างาน โดยการเสริมสร้างความเข้าใจ ทำให้เกิดทัศนคติที่ถูกต้อง หลีกเลี่ยงการเริ่มต้นด้วยการนำเอาเครื่องมือต่าง ๆ ของระบบ LEAN ไปใช้ภายในองค์กร จากนั้นจึงเริ่มวิเคราะห์ ภาพปัจจุบัน วางแผนงานอย่างเป็นระบบ กำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงแล้วใช้เครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาช่วยปรับปรุงอย่างต่อเนื่องทั้งนี้ ขั้นตอนการสร้างระบบ LEAN แบ่งออกเป็น 7 ระยะ คือ

1. เตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ได้แก่ สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็น บุคลากรและช่องทางการสื่อสารภายในระหว่างสมาชิกผู้ดำเนินการ โครงการ รวมถึงการฝึกอบรมให้ความรู้ของระบบลีนแก่ผู้บริหารและคณะทำงาน

2. ระบุคุณค่าของกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้ให้บริการต้องการทั้งภายนอกและภายใน แล้วสรุปเป็นข้อกำหนด ส่วนประกอบ กระบวนการและรายละเอียดการปฏิบัติงาน

3. สำรวจสถานะปัจจุบันของกระบวนการทั้งหมด แล้วสรุปบนแผนภาพกระแสคุณค่า (Value Stream Mapping) เพื่อระบุปัญหา และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนากระแสคุณค่าในขั้นตอนถัดไป

4. ประเมินสภาพของกระบวนการ, ตัวชี้วัดผล และเป้าหมายของโครงการตามแนวทางของระบบลีน (LEAN Assessment) เพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนากระบวนการ

5. วางแผนและดำเนินการปรับปรุงกระบวนการตามแผนภาพกระแสคุณค่าอนาคต (Future Value Steam Mapping) ร่วมกับการใช้เครื่องมือพัฒนาที่เหมาะสม โดยพิจารณากิจกรรมที่ไม่เพิ่มคุณค่า และเป็นความสูญเปล่าในทุกขั้นตอนจากแผนภาพกระแสคุณค่า (Value Steam Mapping) ที่สร้างขึ้น

6. ขับเคลื่อนกิจกรรมตามกระแสคุณค่า (Value Steam) อย่างต่อเนื่อง เน้นเฉพาะสิ่งที่ผู้ใช้บริการต้องการ โดยการควบคุมระบบการบริหารแบบลีน ร่วมกับการใช้เครื่องมือเช่น 5ส ไคเซ็น ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของระบบ

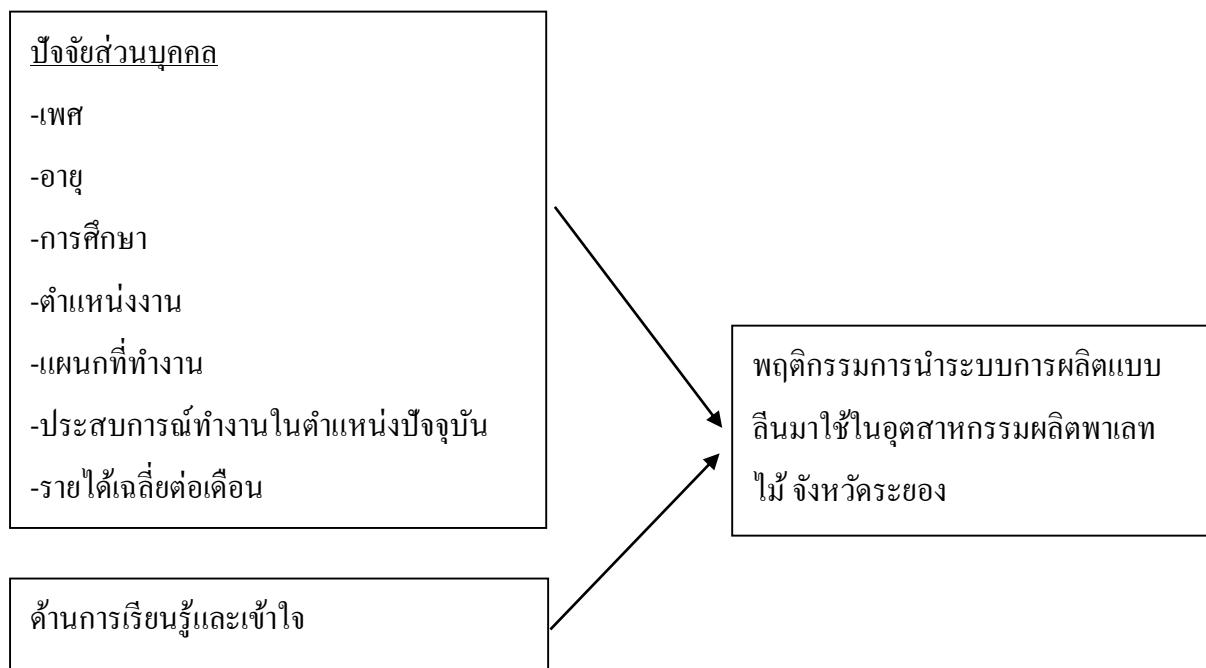
7. การสร้างคุณค่าและกำจัดความสูญเปล่าอย่างต่อเนื่อง ด้วยการค้นหาความสูญเปล่าที่มองไม่เห็นแล้วปรับปรุงกระบวนการด้วยระบบการบริหารแบบลีน พร้อมทั้งขยายผลสู่บริเวณอื่นๆ ทั้งทั้งองค์กร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพลาเลขไม้อัดจังหวัดระยอง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้การวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนแยกตามหัวข้อวิธีดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพลาเลขไม้อัดจังหวัดระยอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2563 โดยการแจกแบบสอบถาม เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนจำนวนแล้ว จึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ตามหลักสถิติต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อฝ่ายบุคคล เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้เข้าเก็บข้อมูลพนักงานในการตอบแบบสอบถาม
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการตอบแบบสอบถามของพนักงานฝ่ายผลิต ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ติดตั้งโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์
2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส(Coding) เพื่อทำ

การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยวิธีทางสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1.แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) โดยแสดงผลเป็นร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2.แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ระบบใช้วิธีการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) โดยแสดงผลเป็นร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
- 3.แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจใช้วิธีการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) โดยแสดงผลเป็นร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4.ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบ Chi-Square ด้วยวิธีของเพียร์สัน

ผลการศึกษา

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามาจากพนักงานที่ทำงานในบริษัทผลิตพาเลทไม้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.814 และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 อยู่ในตำแหน่งระดับพนักงานปฏิบัติงาน จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 89.8 ทำงานในฝ่ายผลิต จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 80.5 มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบันน้อยกว่า 2 ปี จำนวน 274 คนคิดเป็นร้อยละ 68.5 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 330 คนคิดเป็นร้อยละ 82.5

ผลการศึกษาข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ระบบการผลิตแบบลีนจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ใช้งานได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น จำนวน 361 คน คิดเป็นร้อยละ 90.2 รองลงมาคือการรอกอยในกระบวนการผลิตทำให้เกิดความล่าช้า และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 89.2 และระบบการผลิตแบบลีน คือ ระบบที่ช่วยลดความสูญเปล่าจากการใช้ทรัพยากรที่ไม่ได้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0 และคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบผิดมากที่สุด คือการเคลื่อนย้ายสิ่งของอยู่บ่อยครั้ง ทำให้เกิดคุณค่าของงาน ตอบผิดจำนวน 143 คนคิดเป็นร้อยละ 35.8

จำนวนและร้อยละของการวัดระดับความรู้ความเข้าใจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ระดับสูง จำนวน 329 คนคิดเป็นร้อยละ 82.2

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม้ จังหวัดระยอง ในข้อระยะเวลาการใช้งานระบบการผลิตแบบลีนเป็นพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการใช้งาน 1-2 ปี จำนวน 222 คนคิดเป็นร้อยละ 55.5

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม้ จังหวัดระยอง ในข้อการได้รับการสนับสนุนการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนระดับมากที่สุดจำนวน 195 คนคิดเป็นร้อยละ 48.8

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม้ จังหวัดระยอง ในข้อคิดเห็นเรื่องความสำเร็จพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี จำนวน 148 คนคิดเป็นร้อยละ 37.0

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม้ จังหวัดระยอง ในข้อการเข้าร่วมกิจกรรมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง จำนวน 211 คนคิดเป็นร้อยละ 52.8

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม้ จังหวัดระยอง ในข้อผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีผู้ให้ความรู้เป็นหัวหน้างาน จำนวน 210 คนคิดเป็นร้อยละ 52.5

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม้ จังหวัดระยอง ในข้อการเข้าอบรมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าอบรมเดือนละ 2 ครั้ง จำนวน 240 คนคิดเป็นร้อยละ 60.0

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม๊ จังหวัดระยอง ในข้อการใช้งานระบบเพื่อใครผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้งานระบบการผลิตแบบลีนเพื่อส่วนงานของท่าน จำนวน 200 คนคิดเป็นร้อยละ 50.0

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม๊ จังหวัดระยอง ในข้อระดับความคิดเห็นของการใช้ระบบผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นความเหมาะสมในระดับเหมาะสมมาก จำนวน 179 คนคิดเป็นร้อยละ 44.8

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม๊ จังหวัดระยอง ในข้อการให้ความร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การให้ความร่วมมือในระดับมากที่สุด จำนวน 179 คนคิดเป็นร้อยละ 44.8

จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม๊ จังหวัดระยอง ในข้อเหตุผลในการร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลในการร่วมมือเรื่องทำตามข้อกำหนดของบริษัท ฯ จำนวน 184 คนคิดเป็นร้อยละ 46.0

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพลาไม๊ จังหวัดระยอง ผู้ศึกษาได้ทำการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานของความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับพฤติกรรมการใช้งานระบบการผลิตแบบลีน โดยจะอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์พิชชา บุญทอง (2559) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตในการทำงาน และความพึงพอใจ ที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร โดยพบว่าบุคลากรที่มีเพศที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้คุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์และด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิกร มีทรัพย์ (2560) พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตแบบลีนของบริษัท ชัมมิทแอดวานซ์ แมททีเรียล จำกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์ ด้านความร่วมมือในการใช้ระบบและด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ ตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านการฝึกอบรม ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์ ด้านความร่วมมือในการใช้ระบบและด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ แผนกที่ทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบและด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์ ประสิทธิภาพการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านระยะเวลาการใช้งานระบบ ด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์และด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านผู้ให้ความรู้การใช้ระบบ ด้านบุคคลที่ได้รับประโยชน์และด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ ร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริขพงศ์ สุขสมานวงศ์

(2557) พบว่าการทำงานมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การอบรมให้ความรู้แก่ พนักงานและการสื่อสารเป็น องค์ประกอบความสำเร็จของการนำ ระบบการผลิตแบบลีนมาประยุกต์ใช้

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานระบบด้านความสำเร็จของการใช้ ระบบและด้านเหตุผลที่ให้ความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร สอนไชยา (2558) ปัจจัยด้านพฤติกรรม และการมีส่วนร่วมขององค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานของบริษัท กรุงเทพมหานคร จี.จำกัด (มหาชน) โดยพบว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมขององค์กร ส่งผลต่อความสำเร็จในการทางานของบริษัท

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

- 1.จากผลการศึกษาข้อมูลที่ได้พบพนักงานจะให้ความสำคัญกับการนำระบบลีนไปใช้เนื่องจากส่วนใหญ่เป็น ข้อกำหนดของทางบริษัท ฯ ดังนั้นทางบริษัทควรมีการเฝ้าติดตามการใช้ระบบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ประโยชน์ สูงสุดจากการใช้ระบบลีนได้อย่างยั่งยืน
- 2.จากผลการศึกษาข้อมูลพนักงานจะมองถึงผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการใช้ระบบ ดังนั้นทางบริษัท ฯ ควรให้ ความสำคัญและควรอธิบายข้อดีต่าง ๆ ในการใช้ระบบให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่อง
- 3.พนักงานมองถึงผู้ที่เป็นคนให้ความรู้ โดยจะเห็นว่าผู้ให้ความรู้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการใช้งานระบบ และ พนักงานยังให้ความสำคัญกับหัวหน้างานในการรับฟังการถ่ายทอดความรู้ ดังนั้นหัวหน้างานควรได้รับการ ฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะใหม่ๆเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1.ควรศึกษาทฤษฎีอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อจะได้ให้ข้อมูลนั้นมีความชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งมีการครอบคลุมปัจจัย อื่น ๆ ที่อาจจะมีผลต่อความสัมพันธ์พฤติกรรมกรรมการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้
- 2.ควรนำหลักการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการนำระบบลีนมาใช้ โดยประยุกต์ใช้ใน อุตสาหกรรมที่ใกล้เคียงกันต่อไป
- 3.ควรประเมินความรู้ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดชัดเจน และแม่นยำในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อวิเคราะห์ ต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติพล มุกดาเจริญชัย. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของการผลิตแบบลีนใน อุตสาหกรรมยานยนต์โดยใช้โมเดลสมการโครงสร้าง. บัณฑิตวิทยาลัย ,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์. (2557). องค์ประกอบของความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีน ต่อประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานและความพึงพอใจ ในกรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์

ศิริรัตน์ แจ่มรักษ์สกุล. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กในการมุ่งสู่ระบบการผลิตแบบ
ลีน, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

นิกร มีทรัพย์. (2560). การรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับระบบการผลิตแบบลีนกรณีศึกษา บริษัท ชัมมิตแอดวานซ์
แมททีเรียล จำกัด. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

กานต์พิชชา บุญทอง. (2559) การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตในการท างาน และความพึงพอใจ ที่มีผลต่อ
ความผูกพันต่อ องค์กรของพนักงาน โรงพยาบาลเอกชน: กรณีศึกษาพนักงาน โรงพยาบาลราชธานี
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา .ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ศิริพร สอนไชยา. (2558), ปัจจัยด้านพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมขององค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงาน
ของบริษัท กรุงเทพมหานครประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) .ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2563). การศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSSและ AMOS(พิมพ์ครั้งที่ 18).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

ใจทิพย์. (2556). แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมองค์กร สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2563 จาก
http://jaitip1.blogspot.com/p/blog-page_25.html

นาวาอากาศโท ธนากร เอี่ยมปาน (2552).ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของนักบินกองบิน 6. นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: นานมี
บุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

Kalish.(1981). Learning: Principles and applications.)

สุมิตร สุวรรณ. (2556). การศึกษาผลกระทบการเปิดปิดภาคเรียนตามประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาใน
ประเทศไทย. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 42

ดร.อนันต์ ลัคนหทัย. (2554).ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Luker. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย.ราชภัฏเชียงราย